

Miroslav Paleček: Kdo to nezažil, ten to nepochopí

Písničkář obyčejných písniček, Miroslav Paleček (78), který tvořil léta slavné duo Paleček & Janík, rád vzpomíná na dětství i na své kolegy, které postupně potkal na prknech divadla Semafor nebo při zájezdových recitálech.

Před pár lety vám vyšla deska Písně domova. Vy jste se narodil v Motyčíně na Kladensku. Jak se vám vybavuje ten kraj ve vzpomínkách?

Chudičský šedý kraj, úzké, kamenité a blátivé cesty, malé náměstíčko, dědečkova zahrada s ovocnými stromy pár metrů od železniční trati a v rodném domku malinký dvorek. Když mi bylo pět let, přestěhovali jsme se z Motyčina na pražský Žižkov, na místo hodně podobné, ale podstatně větší a živější. Vyměnil jsem vlastně malý dvoreček za širokou městskou ulici, něco jako z bláta do louže.

Jaké bylo vaše dětství?

Pokud si vzpomínám, tak bylo bezstarostné a bezelstné. Tenkrát ještě roční období jaro, léto, podzim a zima fungovala tak, jak všichni známe z krásných obrázků Josefa Lady. Vše se zdálo jasné, srozumitelné a neměnné. Mimo nutných chvil ve školních lavicích jsme veškerý volný čas trávili na ulici, takže jsem byl něco jako pouliční dítě. Pohyb nám rozhodně nechyběl a nikdo nás do něho nemusel nutit. Fotbal, hlavičky, hokej s ohraným tenisákem na prázdné ulici bez aut, lezení po stromech v Kapslovně, objevování tajných žižkovských zákoutí, později třískání do kytary, to všechno byly naše každ-

denní radosti. Rozbitá kolena a propocená trika patřila k výbavě každého pravého Žižkováka.

Jací byli vaši rodiče? Kdo na vás měl největší vliv?

Na tatínka mám jen mlhavé vzpomínky, zemřel v roce 1953, to mi bylo necelých osm let. Před pár lety jsem se pustil coby amatérský badatel do sestavení rodokmenu naší rodiny a občas si tak tatínka i dětství připomínám prohlížením starých žlutých fotografií s ohnutými a natrženými rohy. Největší vliv tak na mě měla pochopitelně moje maminka, která to rozhodně se mnou a s mým starším bratrem Venouškem neměla lehké, ale tohle všechno jsem si uvědomil až mnohem, mnohem později. Když jsem nevěděl ve svých jalových letech na konci základní školy, jak jít dál a kam, rozhodla za mě a řekla: „Stavět se bude pořád, pokus se udělat přijímací zkoušky na stavební průmyslovku.“ Stalo se, po čtyřech letech jsem odmaturoval, po vojně pracoval v oboru necelé dva roky, ale pak mě zlákala muzika a svobodné povolání. Mamince se to pochopitelně vůbec nelíbilo, neviděla v muzicírování žádnou životní jistotu, ale čas a pozdější stálé angažmá v divadle Semafor udělaly své a myslím, že nakonec byla i ráda.

S Michaelem Janíkem jeden druhého respektovali. Když se jednomu nelíbil text, nebo druhému melodie, dokázali dojít ke kompromisu.

Kdy jste začal hrát na kytaru a zpívat?

Jako dítě jsem jezdil pravidelně každé prázdniny na pionýrský tábor, kde jsem u táboráku záviděl těm, kteří uměli na sladké dřevo zahrát, zazpívat a oblužovat tím opačné pohlaví. Tenkrát byla naštěstí jen dvě, jak už jsem říkal, vše se zdálo jasné, srozumitelné a neměnné. Chtěl jsem být jako oni, a tehdy mi hodně pomohl a nasměroval můj starší bratr Venoušek, který mi koupil první kytaru, za což mu tímto už po několikáté moc děkuji.

S Michaelem Janíkem jste vytvořili slavné duo Paleček & Janík. Michael skládal hlavně texty a vy hudbu. Z čeho jste vycházeli?

Každý jsme už tenkrát znali svoje možnosti, přednosti i slabiny, a tak zcela přirozeně se Michael ujal textování a já se pustil do objevování světa melodie a harmonie. Michael občas zabrousil i do hudby, já pak po delší době do textování, ale to už je jiná, mnohem mladší historie.

Dokázali jste se třeba i pohádat?

Pochopitelně jsme na všechno stejný názor neměli, ale přesto jsme si tehdy dokázali myslím vyhovět, naslouchali jsme navzájem protiargumentům, a nakonec se bez dlouhých řečí v klidu domluvili ke spokojenosti obou a ke zdárnému výsledku.

Máte nějakou vtipnou vzpomínku ze společné cesty nebo koncertu?

Vzpomínek jsou mraky, vtipných, nevtipných a dost i nepublikovatelných, ale nejdůležitější bylo naše první setkání a seznámení na soutěži Talent 1967, skromném to předchůdci pozdějších výpravnějších a emočně už směřovaných pěveckých soutěží. Oba jsme teh-

Zpěvák si v současnosti užívá recitál s názvem Pocta Jaroslavu Seifertovi.

Jako hrající a zpívající postava, pohádková či divadelní, vystupoval Miroslav Paleček na prknech Semaforu několik let.

dy neuspěli, a to nás nejspíš ještě více semklo, posílilo a posunulo na cestě, ze které jsme uhnout nechtěli a věřili jsme sami sobě.

S folkaři Jaroslavem Hutkou a Vladimírem Mertou jste nějakou dobu prý hráli na Karlově mostě. Jak jste tohle prožíval?

Hrávali jsme v té době také jak ve vnitrobloku galérie Platýz na Národní třídě, tak i na Karlově mostě, ale každý v jiném časovém období. S Michaelem jsme si tam zahráli poprvé na podzim v roce 1968 na první podestě schodů na Kampu, a tam nás hned po pár písničkách a pár hozených mincích oslovila parta malířů PONT, kteří vystavovali svoje obrazy u sochy sv. Kajetána, a pozvali nás k sobě. Výstavu jsme prokládali pís-

němi, ve kterých jsme reagovali na tehdejší dobu a atmosféru ve společnosti. Krásné holky vybíraly do klobouku a nepřiznaný výdělek jsme pak společně probendili ponejvíce v kultovní restauraci U Glaubiců. Diskuze s občany tak, jak je známe dnes, jsme nevedli, nebyly totiž zapotřebí. V tehdejší době bylo sepětí publika a písničkářů jak na ulici, tak i v divadlech velice jednotné a pro dnešní dobu nepředstavitelné, ale hlavně nepřenositelné. Kdo to nezažil, ten to nepochopí.

Později jste vystupoval v divadle Semafor a v proslulých Násvětě dnech Šimka a Grossmanna jste se střídali s Karlem Krylem. Jaké máte vzpomínky na vystupování v Semaforu?

statnou roli v tom určité se hrály i písničky Voskovce, Wericha a Ježka, které jsem mu zazpíval a které měl moc rád. Vyjmenovat všechny další je ale úkol přetěžký, bylo jich opravdu mnoho.

Kterou písničku jste museli na koncertech vždy zahrát?

Od začátku až do dnešních dnů Hele lidi, pak se připojil Prodavač limonád a později Slušovická romance, kterou jsme museli někdy zahrát třeba i dvakrát za večer.

Jak jste se vyrovnával v mládí s popularitou?

Nikdy jsem jí nepřikládal a ani dnes nepřikládám většího a hlubšího významu. Je to věc vrtkavá a popravdě řečeno jen kolem mě poletovala, možná mě někdy občas i štrejchla, ale nic víc, nic méně.

Potkal jste osudovou lásku díky muzice?

Ano, potkal jsem osudovou lásku už na samém začátku, lásku do deště, nepohody a na celý život, za každého počasí vždy dobře naladěnou. Je to moje kytara, moje nejmilejší a nejvěrnější.

Na čem v současnosti pracujete?

Momentálně si hodně užívám svého písničkářského recitálu »Pocta Jaroslavu Seifertovi«, ve kterém vzdávám hold nejen samotnému básníkovi, ale i písničce jako takové. Nemohu nezmínit společná vystoupení jak s Ivem Jahelkou, tak i s dlouholetým kamarádem ze semaforické party snů Pepou Fouskem zvaném »Fousadlo«. Pomaloučku, polehoučku a pokorně pomyslím ještě i na CD zhudebněných básní našich i světových autorů, ale nechci nic zakřiknout, a tak si podrobnosti prozatím nechám jen pro sebe. A pokud se mi další z mých životních snů splní, dám vědět, to vám slibuji.

Šárka Jansová